

حقوق حیوانات

حریم خصوصی در حیوانات

سپهر سلیمی

● هفته پیش دو پاندا در باغ وحشی در هنگ‌کنگ پس از ۱۰ سال جفت‌گیری کردند. این اتفاق در روزهایی بود که به دلیل قرنطینه کرونایی این باغ‌وحش تعطیل و خالی از بازدیدکننده بود. تمام ۱۰ سال گذشته تلاش مسئولان این باغ‌وحش برای نزدیک شدن این دو پاندا به هم بی‌نتیجه بود. این اتفاق بهانه‌ای شد برای پرداختن به موضوع حریم خصوصی در حیوانات.

حریم خصوصی در انسان قلمرویی از زندگی هر شخص است که برابر قانون یا عرف از دسترسی دیگران مصون است. مانند تمامیت جسمی و اماکن خصوصی و منازل و ارتباطات خصوصی با دیگران. حفظ حریم خصوصی در جوامع انسانی از مواردی است که با رشد تکنولوژی و شبکه‌های اجتماعی بیش از هر زمانی مورد توجه قرار می‌گیرد، اما حریم خصوصی در حیوانات چگونه تعریف می‌شود؟

برت میلرز، مدرس و محقق در دانشگاه شرق آتلجیا یکی از نخستین کسانی بود که در سال ۲۰۱۰ با انتشار مقاله‌ای به طرح این موضوع پرداخت. او گفته بود برای ساخت مستندهای انسانی، کسب اجازه از افراد حاضر در فیلم باید رعایت شود و چگونه است که برای ساخت فیلم درخصوص دیگر گونه‌ها به این مهم توجه نمی‌شود. او در این مقاله اشاره کرده بود که ما هرگز نمی‌توانیم واقعاً بدانیم که حیوانات از حضور ما در حریم شخصی خود راضی هستند یا خیر، اما غالباً رفتارهایی بروز می‌دهند که نشان می‌دهد ترجیح می‌دهند با انسان روبه‌رو نشوند و ازاین‌رو لازم است ما در این مورد فکر کنیم. جفت‌گیری، زایمان و مرگ حیوانات از بخش‌های ویژه مستندهای حیات‌وحش است. اما این موارد در مستندهای انسانی با سخت‌گیری بسیاری روبه‌روست.

رشد تکنولوژی و استفاده از دوربین‌های مخفی باعث شده بیش از هر زمانی انسان‌ها به حیوانات نزدیک شده و آنها را رصد کنند. گردنبندهای ردیاب، دوربین‌های تله‌ای و هواپیماهای بدون سرنشین در مناطق حفاظت‌شده از مواردی است که می‌تواند به نقض حریم حیوانات وحشی منجر شود. این موارد زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که بدانیم بسیاری از شکارچیان با دسترسی به این اطلاعات به راحتی می‌توانند حیواناتی را که اطلاعات آنها ثبت شده است به دام خود بیندازند. همچنین مواردی از کمک‌کردن سیستم‌های دارای اطلاعات حیوانات با ردیاب‌های ماهواره‌ای گزارش شده است؛ مشابه اتفاقی که هرکرا به هند برای پیداکردن ببرهای بنگال دارای ردیاب ماهواره‌ای انجام دادند. در مورد ردیاب‌های رادیویی این امکان ساده‌تر است و هر کسی می‌تواند با خریدن گیرنده رادیویی، به ردیابی حیوانات بپردازد.

دوربین‌های مداربسته در باغ‌وحش‌ها که گاهی حیوانات را به صورت آنلاین از طریق وب‌سایت باغ‌وحش‌ها به نمایش می‌گذارند نیز می‌توانند در زمره ناقضان حریم خصوصی حیوانات باشند. حیوانات در محیط‌های انسان‌ساخته مثل باغ‌وحش‌ها از حریم خصوصی برخوردار نیستند و دائماً در معرض دید بازدیدکنندگان هستند. آنچه مسلم است اینکه حریم خصوصی حیوانات از جمله موضوعات جدید در حوزه حقوق حیوانات است که انتظار می‌رود در آینده مورد بحث و اظهارنظر قرار گیرد.

تنوع مواجهه جامعه‌شناسان ما در تحلیل پاندمی کووید۱۹

اسمعیل خلیلی، جامعه‌شناس

سکوت پیشه کرده‌اند و این سکوت را نمی‌توان یا کمتر می‌توان به گفتمان سکوت تعبیر کرد. شاید بیشتر بتواند نوعی تاکتیک تعبیر شود.

۲. آنان که کمابیش مسئله دارند اما عملاً نتوانسته‌اند در طول عمر کاری یا علمی‌شان به یک چارچوب فکری و مفهومی خاص خود نائل شوند. اما ایشان نیز همچنان از مسئله خود بیرونی می‌کنند و این «مسئله» است که به آنان می‌گوید چه بنویسند و چگونه جهان را تفسیر کنند، گرچه خواننده نخواهد توانست از آثار آنان به بینشی جدی برای فهم موضوع نائل شود. شاید خواننده چندان نتواند به لحظه‌ای برسد که بگوید «آهان! فهمیدم. پس ماجرا این است.»

۳. آنان که نه اساساً مسئله داشته‌اند و نه کیرودار پُررُوغ‌ای علوم اجتماعی توانسته است ذهنی مسئله‌مند برایشان رقم بزند. بنابراین وقتی مجموعه آثارشان را مرور می‌کنید، شاهد چنان پراکنده‌گویی بی‌سامانی‌ای خواهید بود که نه‌تنها به فهم شما از عالم کمکی نمی‌کند، بلکه بالعکس، اصرار شما بر خواندن آن مطالب، برآشفتنگی ذهن می‌افزاید. احتمالاً ایشان می‌توانند در شمار کسانی باشند که دلیل حضورشان در جهان علم، بیشتر یا تا حدودی معتنا به کسب وجهه و اعتبار بوده است، نه دردی که آنان به «اندیشیدن و گفتن» واداشته باشد.

بدین ترتیب، من با فهم اندک خود، دارم اعتبار بیرونی (وجاهت، پذیرفتگی، نمایندگی یک جریان فکری و ایجاد تبعیت فکری) در سخنان این حوزه از شناخت را به «میزان درج یک مسئله در ذهن» ربط می‌دهم. اگر میدان گفتارهای اجتماعی، فلسفی و سیاسی این سه دهه در ایران را نیز مرور کنیم، احتمالاً می‌توانیم تأییدی بر این رأی بیابیم. همچنین احتمالاً تحلیل رتوریک زبان نوشتارهای حوزه علوم اجتماعی نیز تا حدودی میزان مقبولیت اجتماعی گفتارها (به‌ویژه در اجتماع علمی) را با نسبت مسئله‌مندی اذهان و دنبال‌شدن مسئله در سخنان و نوشته‌های اصحاب علوم توضیح خواهد داد.

سرانجام به یاد این دو جمله دکتر آشتیانی می‌افتم که بارها در طول سالیان متمادی درباره شرایط امکان شناخت اجتماعی بیان کرده‌اند.

۱. جامعه‌شناسی علمی است که جامعه در آن به خودش شناخت می‌یابد.
۲. این شعر که بارها تکرار کرده‌اند: «پس بدان این اصل رای اصل جو/ هرکه را درد است، او برده‌ست بو».

جامعه

خانواده‌های عزادار ونقش صداوسیما و شبکه‌های اجتماعی

حسین‌نوری‌نیا، روز‌نامه‌نگار

مرگ غیر از چهره طبیعی‌اش، واجد چهره‌ای اجتماعی و روان‌شناختی نیز هست و مسأ عمداً از این زوایا با آن مواجه می‌شویم. از دست‌دادن عزیزان، هرچند ضایعه‌ای سخت و جانکاه و با غم و اندوه بسیار همراه است، ولی به جهت بار اجتماعی‌ای که پیدا می‌کند، فرآیند مواجهه با آن و پذیرش و کنار آمدن با این‌غم و اندوه، از دشواری‌های آن می‌کاهد. شکل‌گیری مناسک سوگواری از هنگام آگاهی از فوت نزدیکان، تا گرد آمدن اقوام و آشنایان در خانه متوفی، برنامه‌ریزی برای تشییع پیکر عزیز از دست‌رفته، تدفین آن طی مراسمی مخصوص و با حضور جمعی، برگزاری مراسم یادبود و ختم در سوم و هفتم و چهلم، حضور چندین‌روزه اقوام و نزدیکان در خانه عزاداران و ابراز همدردی و تسلی‌دادن و گریستن‌های جمعی، همه‌وهمه، اجزای آیین سوگواری هستند که عزاداران را به پذیرش موقعیت پیش‌آمده رهنمون می‌کنند و گام‌های سازگاری آنها را با آن موقعیت و پس از آن را فرآوری عزاداران می‌گذارند.

ایدهی کووید۱۹، غیر از اینکه تا حدودی بر میزان مرگ‌ومیرها افزوده و حداقل تاکنون بیش از چهار هزار و ۵۰۰ فوتی را به خود اختصاص داده، موجب اختلال در مناسک سوگواری شده است. مناسک سوگواری واجد ارزش‌ها و هنجارهای خاص خود است که هر فرز آن، در جهت آرامش روحی و روانی و پذیرش درونی و اجتماعی عزادار با موقعیت جدید رخ‌داده، نقش مؤثری ایفا می‌کند.

آنچه این ایده‌می بر ما تحمیل کرده، ترک و تعطیلی بخش بزرگی از مناسک سوگواری است؛ نه فقط سوگواری برای فوت‌شدگان ناشی از بیماری کرونا، بلکه سوگواری برای تمام فوت‌شدگان این دوره را دربر می‌گیرد. تقریباً دیگر امکان تشییع پیکر فوت‌شدگان برای خانواده‌های عزادار طی مراسمی جمعی، حضور تمام اقوام و آشنایان در گورستان، برگزاری مراسم ختم در مسجد و حسینیه و حتی در خانه وجود ندارد. دیگر امکان درآغوش‌کشیدن سوگواران و ابراز همدردی و تسلی دادن به آنها – مانند گذشته– که نقش مؤثری در آرامش درونی آنها داشت، وجود ندارد یا با احتیاط‌های بسیار انجام می‌شود. این شرایط موجب می‌شود مراحل سوگواری که از انکار واقعیت و خشم، به چانه‌زنی و اندوه و پذیرش می‌رسد، طی نشود و خانواده‌ها با بغض و حسرتی ماندگار در زندگی خود مواجه شوند؛

حسرتی که در طول زندگی آنها باقی خواهد ماند و درد از دست‌دادن عزیزان را برای آنها دوچندان می‌کند. حضور در مراسم ختم، شنیدن نوای قرآن، خواندن

عکس

عباسی کوئبر، شرق

نگاه

محیط زیست؛ آخرین قربانی کرونای جدید؟

ابراهیم احمدیان

● کووید ۱۹ به‌ظاهر، فقط انسان را هدف گرفته است. بله، هنوز گزارش قابل‌اعتنایی در دست نیست که جز انسان و جامعه انسانی جانداران دیگر در کره زمین در خطر بیماری حاصل از این ویروس باشند. برداشت عامه از کووید ۱۹ یک ویروس است با دو وجهه؛ یک وجهه بی‌رحم و ویرانگر که متوجه انسان و جامعه انسانی است و یک وجهه مهربان و حتی التیام‌بخش که رو به‌سوی حیوانات و محیط زیست دارد. تصاویر رفت‌وآمد آسان و آسایش حیوانات در کنار ساحل‌های تفریحی عاری از انسان یا حتی در حاشیه شهرها در این روزها را به‌وفور در شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌بینیم که گویای این برداشت عمومی است. از سوی دیگر، تولید گازهای گلخانه‌ای به کمترین میزان در ۱۰ سال گذشته یعنی از بحران مالی و اقتصادی ۲۰۰۸ رسیده است که اثر ویرانگری در گرم‌شدن کره زمین دارند. هوای برخی نقاط کره زمین نسبت به دوران قبل از کرونا بسیار پاک شده است. گویی هیچ اتفاقی مثل کرونا نمی‌توانست چنین ناگهانی به داد محیط و محیط زیست بسیار مهربان بوده است. در کنار این خوش‌بینی مفرط، این نیم مطرح است که به محض پایان همه‌گیری کرونا، دولت‌ها خواهند کوشید تا بدون ملاحظات زیست‌محیطی جبران مافات کند.

دولت‌ها چه دموکرات و چه غیردموکرات، همواره به‌شدت در پی کسب محبوبیت داخلی و فرونشاندن نارضایتی عمومی‌اند و تجربه نشان داده است که آنچه این خواسته را برمی‌آورد، محیط زیست نیست که تغییرات آن بطئی و زمان‌بر است بلکه اقتصاد و معیشت و رفاه عمومی است که فورا خود را نشان می‌دهد. ازسرن‌رو این پیش‌بینی چندان دور از واقع نیست که دولت‌ها پس از کرونا به‌شدت و بدون ملاحظات زیست‌محیطی به فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی سرعت و قدرت ببخشند. اگر چنین روی دهد، بی‌تردید کووید ۱۹ نیز تبدیل به قوزی دیگر بر بالاقرز معضل محیط زیست خواهد شد و دقیقاً در آن زمان است که گریخ محیط زیست و حیوانات و گیاهان را نیز خواهد گرفت.

نکته دیگر و شاید مهم‌تر؛ حل معضلات جدید محیط زیست کره زمین به‌شدت وابسته به همکاری جهانی است و دقیقاً همین همکاری جهانی پس از فروکش‌کردن همه‌گیری کرونا در معرض خطر است. محیط زیست یک شبکه واحد و پیوسته است و عملکردی پیوسته و واحد و جهانی طلب می‌کند. آفات زیست‌محیطی مانند کرونا، سکولار و دموکرات‌اند و غنی و فقیر و دینی و غیردینی نمی‌شناسند و دامان همه کره زمین را باهم می‌گیرند. آیا کووید۱۹ به همکاری جهانی کمک می‌کند یا آسیب می‌رساند؟ به لحاظ سیاسی و اجتماعی دوران پساکرونایی چگونه دورانی خواهد بود؟ آیا جهان مانند دوره پس از جنگ جهانی رو به قرارومدار و پیمان‌های بین‌المللی خواهد کرد یا آن‌طوری که بعضی کارشناسان پیش‌بینی کرده‌اند، محیطی مناسب برای رشد ناسیونالیسم، دولت‌محوری در برابر ملت‌سالاری و خوداتکالیسی و درونگرایی ملی پدید خواهد آمد؟ پاسخ این مسئله‌ها را باید از اهل سیاست جووا شد ولی به‌یقین، هر اندازه ارتباط میان دولت‌ها کمتر و میل به خودکفایی افراطی و استقلال کشورها از یکدیگر بیشتر شود، شانس محیط زیست به همان اندازه کاهش می‌یابد.

۴	۲	۷	۵	۳	
			۵		
	۹	۶		۲	
۲			۳		۹
۸	۳	۵			۲
	۶				
۷		۳	۶		
	۴				
	۱	۸	۹	۲	۷

۳	۵	۴	۷		
	۶	۹		۲	
۸	۳			۶	
		۳	۸	۷	
۵		۹			۶
	۸	۱	۶		
۴		۷			
	۱	۷			۳
۳		۸			

سودوکو سخت ۲۶۳۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ساده ۲۶۳۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

حل سودوکو سخت	حل سودوکو سخت																																																																																																																																																									
<table> <tbody><tr><td>۲</td><td>۵</td><td>۸</td><td>۱</td><td>۶</td><td>۳</td><td>۹</td><td>۷</td><td>۴</td></tr> <tr><td>۷</td><td>۳</td><td>۶</td><td>۹</td><td>۲</td><td>۱</td><td>۵</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>۹</td><td>۱</td><td>۳</td><td>۵</td><td>۷</td><td>۸</td><td>۴</td><td>۶</td><td></td></tr> <tr><td>۱</td><td>۷</td><td>۴</td><td>۳</td><td>۸</td><td>۶</td><td>۹</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr><td>۳</td><td>۲</td><td>۹</td><td>۲</td><td>۵</td><td>۹</td><td>۷</td><td>۸</td><td>۱</td></tr> <tr><td>۶</td><td>۸</td><td>۱</td><td>۶</td><td>۱</td><td>۷</td><td>۵</td><td>۳</td><td>۴</td></tr> <tr><td>۴</td><td>۶</td><td>۱</td><td>۷</td><td>۹</td><td>۵</td><td>۳</td><td>۲</td><td>۸</td></tr> <tr><td>۵</td><td>۳</td><td>۷</td><td>۸</td><td>۲</td><td>۱</td><td>۴</td><td>۶</td><td>۹</td></tr> <tr><td>۸</td><td>۹</td><td>۲</td><td>۳</td><td>۶</td><td>۱</td><td>۵</td><td>۷</td><td>۴</td></tr> </tbody></table>	۲	۵	۸	۱	۶	۳	۹	۷	۴	۷	۳	۶	۹	۲	۱	۵			۹	۱	۳	۵	۷	۸	۴	۶		۱	۷	۴	۳	۸	۶	۹	۲		۳	۲	۹	۲	۵	۹	۷	۸	۱	۶	۸	۱	۶	۱	۷	۵	۳	۴	۴	۶	۱	۷	۹	۵	۳	۲	۸	۵	۳	۷	۸	۲	۱	۴	۶	۹	۸	۹	۲	۳	۶	۱	۵	۷	۴	<table> <tbody><tr><td>۳</td><td>۱</td><td>۸</td><td>۹</td><td>۵</td><td>۷</td><td>۶</td><td>۴</td><td>۲</td></tr> <tr><td>۷</td><td>۳</td><td>۹</td><td>۲</td><td>۶</td><td>۸</td><td>۵</td><td>۱</td><td>۳</td></tr> <tr><td>۶</td><td>۲</td><td>۵</td><td>۴</td><td>۱</td><td>۳</td><td>۸</td><td>۷</td><td>۹</td></tr> <tr><td>۲</td><td>۹</td><td>۸</td><td>۳</td><td>۵</td><td>۴</td><td>۷</td><td>۱</td><td>۶</td></tr> <tr><td>۱</td><td>۵</td><td>۷</td><td>۶</td><td>۹</td><td>۴</td><td>۳</td><td>۲</td><td>۸</td></tr> <tr><td>۸</td><td>۳</td><td>۱</td><td>۵</td><td>۲</td><td>۱</td><td>۴</td><td>۶</td><td>۹</td></tr> <tr><td>۹</td><td>۲</td><td>۷</td><td>۶</td><td>۹</td><td>۲</td><td>۱</td><td>۳</td><td>۸</td></tr> <tr><td>۵</td><td>۷</td><td>۴</td><td>۳</td><td>۸</td><td>۶</td><td>۱</td><td>۲</td><td>۹</td></tr> </tbody></table>	۳	۱	۸	۹	۵	۷	۶	۴	۲	۷	۳	۹	۲	۶	۸	۵	۱	۳	۶	۲	۵	۴	۱	۳	۸	۷	۹	۲	۹	۸	۳	۵	۴	۷	۱	۶	۱	۵	۷	۶	۹	۴	۳	۲	۸	۸	۳	۱	۵	۲	۱	۴	۶	۹	۹	۲	۷	۶	۹	۲	۱	۳	۸	۵	۷	۴	۳	۸	۶	۱	۲	۹
۲	۵	۸	۱	۶	۳	۹	۷	۴																																																																																																																																																		
۷	۳	۶	۹	۲	۱	۵																																																																																																																																																				
۹	۱	۳	۵	۷	۸	۴	۶																																																																																																																																																			
۱	۷	۴	۳	۸	۶	۹	۲																																																																																																																																																			
۳	۲	۹	۲	۵	۹	۷	۸	۱																																																																																																																																																		
۶	۸	۱	۶	۱	۷	۵	۳	۴																																																																																																																																																		
۴	۶	۱	۷	۹	۵	۳	۲	۸																																																																																																																																																		
۵	۳	۷	۸	۲	۱	۴	۶	۹																																																																																																																																																		
۸	۹	۲	۳	۶	۱	۵	۷	۴																																																																																																																																																		
۳	۱	۸	۹	۵	۷	۶	۴	۲																																																																																																																																																		
۷	۳	۹	۲	۶	۸	۵	۱	۳																																																																																																																																																		
۶	۲	۵	۴	۱	۳	۸	۷	۹																																																																																																																																																		
۲	۹	۸	۳	۵	۴	۷	۱	۶																																																																																																																																																		
۱	۵	۷	۶	۹	۴	۳	۲	۸																																																																																																																																																		
۸	۳	۱	۵	۲	۱	۴	۶	۹																																																																																																																																																		
۹	۲	۷	۶	۹	۲	۱	۳	۸																																																																																																																																																		
۵	۷	۴	۳	۸	۶	۱	۲	۹																																																																																																																																																		

جدول ۲۶۳۸	جدول ۲۶۳۸																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
<table> <tbody><tr><td>۱۵</td><td>۱۴</td><td>۱۳</td><td>۱۲</td><td>۱۱</td><td>۱۰</td><td>۹</td><td>۸</td><td>۷</td><td>۶</td><td>۵</td><td>۴</td><td>۳</td><td>۲</td><td>۱</td></tr> <tr><td>۱</td><td>۳</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td></tr> <tr><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td></tr> <tr><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td></tr> <tr><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td></tr> <tr><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td></tr> <tr><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td></tr> <tr><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td></tr> <tr><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td></tr> <tr><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td></tr> <tr><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td></tr> <tr><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td></tr> <tr><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td></tr> <tr><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td></tr> <tr><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td></tr> <tr><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td></tr> </tbody></table>	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	<table> <tbody><tr><td>۱۵</td><td>۱۴</td><td>۱۳</td><td>۱۲</td><td>۱۱</td><td>۱۰</td><td>۹</td><td>۸</td><td>۷</td><td>۶</td><td>۵</td><td>۴</td><td>۳</td><td>۲</td><td>۱</td></tr> <tr><td>۱</td><td>۳</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td><td>۱</td></tr> <tr><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td><td>۲</td></tr> <tr><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td><td>۳</td></tr> <tr><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td><td>۴</td></tr> <tr><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td><td>۵</td></tr> <tr><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td><td>۶</td></tr> <tr><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td><td>۷</td></tr> <tr><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td><td>۸</td></tr> <tr><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td><td>۹</td></tr> <tr><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td><td>۱۰</td></tr> <tr><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td><td>۱۱</td></tr> <tr><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td><td>۱۲</td></tr> <tr><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td><td>۱۳</td></tr> <tr><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td><td>۱۴</td></tr> <tr><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td><td>۱۵</td></tr> </tbody></table>	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			

اسد ۹- قامت- قضاوت- زیباترین بنای باستانی هند
۱۰- کم‌ب پشت- آهن گداخته را روی آن می‌کوبند-
جملگی ۱۱- هدایت‌شدن- ماهی آزاد ۱۲- حروف یکسان در آخر ابیات شعر- یاقوت سرخ- نوعی

جدول ۳۶۳۹ ■ طراح: بیژن گورانی	جدول ۳۶۳۹ ■ طراح: بیژن گورانی
افقی:	افقی:
۱- قابله- دوستی- واحد شمارش صابون	۱- کتایه از تغییر عقیده و سلیقه‌دادن است- دستوری
۲- کمبود آن موجب بیماری گواتر می‌شود- گلاب- بی‌ایمان ۴- ترس- محل تقاطع دو دیوار- جانور خیالی ترساک ۵- نوعی شیرینی خرمایی- ریشخند کردن ۶- از آلات موسیقی آذری- گیاهی از خانواده ریواس- فرمان سکوت ۷- شیره جغدور- فرمانده نظامی- همگی ۸- تفنگ قدیمی- باقی‌مانده‌ها- احاطه‌شده ۹- حسرت همیشه کویر- نوعی پارچه نرم و پرزدار- بافنده ۱۰- غارت و چپاول- بیماری- توبه‌کردن ۱۱- فرزند سیاوش، پادشاه کیانی- از طرح‌های اساسی هنرهای تزئینی ایران ۱۲- زخمی و مجروح- ناگزیر- سوغات کجرات ۱۳- از واحیات نماز- از ملزومات طبخ چای- ضمیر سوم‌شخص ۱۴- از جویبات- روحانی مبارز و مخالف رضخان ۱۵- سبقت‌گرفتن در اینجا ممنوع است- نوعی کامیون- ماندگار.	۱- کتایه از تغییر عقیده و سلیقه‌دادن است- دستوری ۲- کمبود آن موجب بیماری گواتر می‌شود- گلاب- بی‌ایمان ۴- ترس- محل تقاطع دو دیوار- جانور خیالی ترساک ۵- نوعی شیرینی خرمایی- ریشخند کردن ۶- از آلات موسیقی آذری- گیاهی از خانواده ریواس- فرمان سکوت ۷- شیره جغدور- فرمانده نظامی- همگی ۸- تفنگ قدیمی- باقی‌مانده‌ها- احاطه‌شده ۹- حسرت همیشه کویر- نوعی پارچه نرم و پرزدار- بافنده ۱۰- غارت و چپاول- بیماری- توبه‌کردن ۱۱- فرزند سیاوش، پادشاه کیانی- از طرح‌های اساسی هنرهای تزئینی ایران ۱۲- زخمی و مجروح- ناگزیر- سوغات کجرات ۱۳- از واحیات نماز- از ملزومات طبخ چای- ضمیر سوم‌شخص ۱۴- از جویبات- روحانی مبارز و مخالف رضخان ۱۵- سبقت‌گرفتن در اینجا ممنوع است- نوعی کامیون- ماندگار.
عمودی:	عمودی:
۱- نام دیگر سیاره بهرام- عید دهم ذی‌الحجه- شهری در فرانسه ۲- کشوری میان فرانسه و اسپانیا- رمان مشهور دافنه دو موریسه- عادت ۳- مکاپایت- پدیده- کتیبه باستانی استان کرمانشاه ۴- عمومی‌تر- هیولای ارباب حلقه‌ها- راضی و خشنود ۵- کلام مصیبت- پیوسته ۶- بهشت- سربره‌هوا- واحد شمارش لباس ۷- اندیشه بی‌سابقه- دیده‌بان- مساوی ۸- همسایه عراق و سوریه- مامور تشریفات عصر صفوی- منسوب به	۱- نام دیگر سیاره بهرام- عید دهم ذی‌الحجه- شهری در فرانسه ۲- کشوری میان فرانسه و اسپانیا- رمان مشهور دافنه